

XERREM DE LLIBRES

Capitans valents

de Rudyard Kipling

Adaptació de José Aranda

“Estendrem les mans damunt el mar
de cara a aquell futur
que en somnis hem forjat”

Miquel Martí i Pol
Lluís Llach

1. Home a l'aigua!

Motors de conversa

1. Per començar a parlar ⇒ Parleu de com sou i què feu i del que coneixeu

1. El transatlàntic creuava el nord de l'Atlàntic entre la boira¹. Us agraden els paisatges emboirats? Preferiu els dies assolellats o els dies ennuvolats? Heu caminat alguna vegada entre la boira?
2. Harvey era un noi de quinze anys malcriat i consentit². Com éreu vosaltres als 15 anys? Quin caràcter teníeu? Coneixeu alguna persona malcriada i consentida?
3. Harvey es donava importància a la coberta del transatlàntic. Va demanar tabac a un grup de viatgers³. Fumeu? Heu fumat en alguna ocasió? Coneixeu més persones que fumen o més persones que no ho fan?
4. A causa de l'embriaguesa que li va provocar el tabac, Harvey es va marejar i un cop de mar el va llançar a l'aigua⁴. Podeu anomenar altres productes o situacions que poden causar mareig?

2. Per llançar-se a parlar ⇒ Parleu del que recordeu

5. Quan Harvey va obrir els ulls, després de ser rescatat, tenia dèficits de memòria⁵. Teniu bona memòria? Recordeu coses de quan éreu infants? Perdeu coses, habitualment?
6. Harvey va caure al mar un dia de maig, amb el mar agitat⁶. Us heu banyat al mar algun mes de maig? I a un riu? Recordeu si l'aigua era molt freda? En alguna ocasió heu vist el mar molt agitat?
7. Quan Harvey es va refer li van oferir cafè⁷. Us agrada el cafè? En preneu habitualment? Recordeu dies en què n'hàgiu pres molt? Recordeu alguna cosa important que us hagi passat mentre prenieu un cafè?
8. El capità Disko Troop va assignar una paga a Harvey per fer d'aprenent⁸. Recordeu quina va ser la vostra primera feina? Recordeu quin va ser el vostre primer sou? De totes les feines que heu fet, quina és la que us ha agradat més?

3. Per parlar millor ⇒ Parleu del que sabeu fer i del que penseu

9. Harvey va titllar de "fastigós" el vaixell del capità Troop quan va saber que hi hauria de passar quatre mesos i que hi hauria de rentar plats⁹. Renteu els plats a mà o feu servir rentaplats? Com creieu que és millor rentar els plats? Què en penseu de l'actitud de Harvey? La compreneu o considereu que és injustificable?
10. Quan Harvey va tractar de lladre el capità Troop, aquest li va etzibar una bufetada¹⁰. Què en penseu de l'actitud dels dos? Creieu que aquesta bufetada li va ser útil a Harvey? Penseu que el capità hauria pogut utilitzar altres mitjans no violents?
11. Harvey duia a la butxaca gairebé el triple de diners del que un pescador guanyava en un mes¹¹. Creieu que Harvey fa bé d'ostentar la seva riquesa? Veieu bé que els adolescents disposin de diners per als seus assumptes particulars? Creieu que és bo que la gent jove, a més d'estudiar treballi? Coneixeu casos de persones que hagin combinat treball i estudis?
12. El pare de Harvey només es preocupava dels negocis¹². Coneixeu alguna persona multimilionària? Us agradaria conèixer-la? Què en penseu de l'acumulació de la riquesa en unes poques persones? Si vosaltres fóssiu multimilionaris amb què penseu que gastaríeu els vostres diners?

¹ Referència a la pàgina 11: "El transatlàntic creuava el nord de l'Atlàntic entre la boira."

² Referències a les pàgines 12: "Harvey era un noi de quinze anys malcriat i consentit."

³ Referència a la pàgina 12: "-Algú de vostès té una cigarreta?"

⁴ Referència a la pàgina 13: "(...) el vaixell es va inclinar bruscamment i el va llançar al mar."

⁵ Referència a la pàgina 13: "Quan va obrir els ulls, no recordava quant de temps havia estat a l'aigua (...)"

⁶ Referència a la pàgina 11: "Era un dia de maig i el mar estava una mica agitat."

⁷ Referència a la pàgina 15: "Vols una mica de cafè?"

⁸ Referència a la pàgina 17: "(...) et pagarem amb el menjar i 10 dòlars i mig cada mes (...)"

⁹ Referència a la pàgina 17: "-Rentar plats durant quatre mesos en aquest vaixell fastigós?"

¹⁰ Referència a la pàgina 18: "En aquell moment, va rebre la primera bufetada de la seva vida."

¹¹ Referència a la pàgina 18: "Com pots tenir 140 dòlars a les butxaques? Nosaltres no guanyem ni 50 dòlars cada mes (...)"

¹² Referència a la pàgina 12: "El seu pare, un multimilionari nord-americà, només es preocupava pels negocis."

Les imatges Vaixells

Bacallaner

Transatlàntic

Barca

Les expressions

Tocar la pera: molestar.

Abocar (alguna cosa) pel broc gros: dir alguna cosa de manera directa i assertiva, tal com raja.

La cançó. *La gent normal*, versió de Manel de la cançó *Common People* de Pulp

Harvey Cheyne cau al mar mentre feia una travessia amb transatlàntic amb la seva rica família. El rescaten uns pescadors humils a qui Harvey inicialment menysprea pel fet de no ser de la seva classe social. La cançó de Pulp, versionada per Manel, aprofundeix en la fractura de classe entre persones.

S'havia estat cultivant per Grècia i havia après que és tant important viatjar. I jo me l'escoltava i deia sí sí, clar clar. Son pare acumulava grans riqueses. I vaig dir caram, en aquest cas, si us plau, anul·li la cervesa i posí'ns el vi car. Li va semblar genial. Va fer un glopet, em va mirar i va dir vull viure com viuen els altres, vull fer les coses que fa la gent normal, vull dormir amb qui dormen els altres, t'estic parlant de ficar-me al llit amb gent normal com tu. I assumint aquell paper, vaig dir bé, veurem què s'hi pot fer.

Vaig passejar-la pel mercat del barri. Em va semblar un escenari adequat. Per començar, vaig dir, d'acord, ara fes veure que no tens ni un duro. I va riure, i va dir ai quina gràcia, que boig estàs, ets molt divertit! Doncs, francament, maca, no em sembla que ningú estigui rient aquí.

Ja t'ho has pensat bé això de viure com ho fan els altres, veure les coses que veu la gent normal, dormir amb qui dormen els altres, ficar-te al llit amb gent normal com jo? I ella no tenia res i m'agafava del braç! Comparteix pis amb estranys, busca una feina formal, puja al metro pels matins, ves al cine alguna nit. Però igualment mai entendràs, el que és anar passant els anys, esperant la solució, que s'emporti tanta por. No, tu mai viuràs com viuen els altres, ni patiràs com pateix la gent normal, mai entendràs el fracàs dels altres, mai comprendràs com els somnis se'ns van quedant en riure i beure i anar tirant, i si pots, ja saps, foliar de tant en tant.

Prova a cantar, si ho fan els altres, i canta fort, si et sembla interessant. Riu a pulmó, si ho fan els altres, però no t'estranyi, si et gires, que es riguin de tu, que no et sorprengui si estan farts de tu, jugant a ser com és la gent normal.

L'explicació: l'escorbut

L'escorbut és una malaltia que apareix per un dèficit de vitamina C (també anomenada àcid ascòrbic) a l'organisme. Una baixa ingesta de fruita o verdura fresca (que és d'on més sovint les persones humanes l'obtenim) durant un període de temps perllongat pot estar en l'origen d'aquesta patologia que afecta la síntesi del col·lagen. Aquesta dificultat del cos per generar col·lagen duu a quadres hemorràgics generalitzats amb, per exemple, ferides antigues que s'obren i noves que no es tanquen, afectacions a òrgans interns, sagnat gingival, etc. En els segles d'or de les grans travessies navals aquesta va ser una de les malalties més mortíferes entre els mariners. Es calcula que l'escorbut va arribar a matar més de dos milions de persones.

La prevenció i el tractament de l'escorbut és tant simple com ingerir aliments que continguin vitamina C, com fruites i verdures fresques. A la marina britànica el van eradicar amb la incorporació de suc de llima a la dieta dels navegants.

Activitats en grup. Ara tots plegats (ATP)

1. Harvey, sense treballar, disposava de molts més diners que qualsevol dels pescadors de la goleta. Feu una llista de feines que considereu que estiguin exageradament mal pagades en relació amb el retorn que tenen a la societat. Poseu les llistes en comú i aporteu arguments per defensar la vostra.
2. Troop va donar una bufetada a Harvey quan aquest el va acusar de lladre. De vegades, per marcar els límits de conducta a un infant o adolescent cal mostrar-se contundent i sorgeix el dubte: contundència fins al punt de donar un mastegot? Dividiu-vos en dos grups. Cada grup defensarà una posició. Durant cinc minuts organitzeu l'argumentari i dediqueu després cinc minuts al debat.

Activitats per preparar a casa i compartir

Harvey va caure al mar quan viatjava a bord d'un transatlàntic. Com que això no fa riure, millor prepareu-vos una explicació breu d'alguna anècdota divertida que hagueu viscut en algun viatge (encara que sigui en autobús) per compartir a la següent sessió amb els companys.

NOTA: Si aquest és l'últim capítol que s'ha llegit al llarg de la sessió, demaneu que algun xerraire en faci un resum per explicar-lo al principi de la següent sessió.

Aquesta és una mostra del material. Si us interessa consultar el dossier complet, cal que us adreceu a l'adreça de correu electrònic junts@cal.cat o xerrem@cal.cat.

Moltes gràcies.

CAL (Coordinadora d'Associacions per la Llengua catalana)

Carrer Olzinelles, 118

08014 Barcelona

Tel. 93 415 90 02

www.cal.cat

cal@cal.cat

